

Nevena Stanisavljević
Filološki fakultet
Beograd

016:050.488(497.11)"20"
016:305-055.2(497.11)"20"
<https://doi.org/10.18485/femjs.2018.ch6>

BIBLIOGRAFIJE BILTENA "NOVOSTI SA ŽENSKE SCENE" I "Ž"

U radu se daje bibliografija dva feministička biltena: *Novosti sa ženske scene* i *Ž* (tabelarni prikaz). Oba biltena izlazila su početkom dvehiljaditih godina, bili su namenjeni ženama, a posebno osvetljavanju važnih pitanja: položaj žena na tržištu rada, mogućnosti zaposlenja, žensko zdravlje, abortus, nasilje nad ženama... U oba biltena preispituju se i kritikuju tradicionalno uspostavljenje rodne uloge i rodni odnosi.

Ključne reči: feministička štampa, feministički bilteni, *Novosti sa ženske scene*, *Ž*

UVOD

Ženski časopisi jesu nezaobilazni deo medijske kulture i imaju veliku ulogu u formiranju i predstavljanju rodnih uloga i politika u društву. Medijski prostor koji zauzimaju časopisi jedan je od povlašćenih

prostora određenih javnih diskursa. "Kao oblik društvenog delovanja, kako ih shvata kritička analiza diskursa, diskursi su najdirektnije uključeni u same odnose moći u društvu" (prema BARAĆ, 2010: 517). Analizom diskursa koji dominira u ženskoj štampi ne samo da možemo markirati kakvu sliku žena oni konstruišu, već i kako se u određenoj kulturi žene doživljavaju i pozicioniraju.

Postoje različita (ne)slaganja oko definisanja ženske štampane periodike: da li je reč o časopisima koje stvaraju žene za žene ili one isključivo namenjene ženama? Ipak, zajednička odlika ženskih časopisa jeste da su to periodični (izlaze nedeljno, mesečno, kvartalno), ilustrovani, zabavno-revijalni listovi, koji se obraćaju ženama kao ciljnoj grupi. Pored toga što su specijalizovani već prema samoj ciljnoj grupi, ženski časopisi se mogu još diferencirati na feminističke časopise, trač časopise, tradicionalno orientisane ženske časopise... (prema JARIĆ, 2013: 402).

Stereotipni odnos prema ženi "nije se menjao od prvog ženskog časopisa, pa sve do danas, i to kroz negovanje istih ili sličnih rubrika koje [...] odražavaju socijalni, kulturni, ekonomski, politički, verski status i sastav čitateljki. Šema uređivačke politike je uvek tako odmerena da prilozi oblikuju svest čitateljki, po određenom, važećem modelu: odabrani tekstovi, poruke koje nose, svrha časopisa, ciljna grupa, sve je usmereno ka postavljenom zadatku" (PEKOVIĆ, 2004: 134).

Nasuprot tome, feministički časopisi preispituju i odbacuju tradicionalno određene rodne uloge i odnose. Istoriski posmatrano, feministički časopisi su bili mesta za otvorene sukobe i dijalog u vezi sa važnim pitanjima: brak, razvod, abortus, homoseksualnost...

Predmet mog istraživanja čine dva feministička biltena s početka XXI veka, *Novosti sa ženske scene* i *Ž*, a cilj rada jeste da se metodološki predstavi njihova uređivačka politika.

"NOVOSTI SA ŽENSKE SCENE"

Asocijacija za žensku inicijativu (Ažin), pokrenula je 2000. godine bilten *Novosti sa ženske scene*, uz finansijsku podršku Fonda za otvoreno društvo. Urednice biltena bile su članice grupe Ažin (Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić itd.)¹ koje su se zalagale za unapređenje položaja žena u društvu i insistirale na ženskoj edukaciji.

¹ Ovi podaci navedeni su samo u prvom broju; većina brojeva je ostala bez potpisa urednica, a u brojevima 2 i 6 urednice se zajedničkim imenom potpisuju kao Aže/Ažinke.

Bilten je izlazio redovno i kontinuirano od januara 2000. do juna 2002. godine. Politika biltena podrazumevala je pozitivan odnos prema feminističkom aktivizmu i predstavljanje različitih segmenta ženske kulture. Njegova vrednost ogledala se u činjenici da je pružao razne informacije i iskustva, istovremeno radeći na uspostavljanju ženske solidarnosti u mnogim sferama. Na osnovu nekih indikatora (urednice i saradnice biltena su bile žene, bilten je bio prvenstveno namenjen ženskoj čitalačkoj publici...), dolazi se do zaključka da su *Novosti sa ženske scene* profilisane kao aktivistički feministički bilten koji zagovara ravnopravnost žena u svim životnim sferama (obrazovanju, zapošljavanju i sl.) i podstiče osnaživanje žena posredstvom njihovog umrežavanja. Kao takav, obraćao se eksplicitno definisanoj publici i delovao unutar relativno zatvorenog kruga.

U prvim brojevima bilten je jugoslovenski orijentisan. To se može lako uočiti na nivou tipografije: svi tekstovi su štampani na latinici da bi bili lako dostupni i ženskim informativnim centrima iz bivše Jugoslavije. Većina tekstova praćena je ilustracijama u vidu grafičkih simbola i fotografija. Izuzev tekstova koje su pisale saradnice, članci su bez potpisa autorki.

Bilten *Novosti sa ženske scene* negovao je feministički pluralizam i uticao na interakciju feminističkih tema u javnoj sferi. Prelistavanjem brojeva biltena uočava se konzistentnost rubrika koje ukazuju na postojan uređivački koncept:

1. Uvodnik: nalazi se na početku broja, pišu ga urednice koje se svojim čitateljkama obraćaju sa *Poštovane koleginice, drage prijateljice...*; nije zastavljen u svim brojevima; u rubrici *Uvodnik* urednice nagoveštavaju o čemu će se čitateljke informisati u novom broju, pozivaju čitateljke da svojim prilozima učestvuju u biltenu.

2. Iz zemlje i susedstva: pruža čitateljkama informacije o događajima koji se organizuju u okviru ženskih grupa u zemlji i okruženju.

3. Predstavljamo vam: pruža informacije o manifestacijama i aktivnostima koje imaju za cilj da pomognu ženama da ostvare svoja prava i ojačaju potencijale.

4. Ukratko: predstavlja kratak rezime kulturnih, edukativnih i informativnih dešavanja vezanih za ženska pitanja (ženska prava, mogućnosti, položaj i sl.)

5. Naše teme: rubrika u kojoj saradnice biltena objavljaju svoje tekstove sa idejama i preporukama za osnaživanje žena u različitim sferama života (porodičnoj, profesionalnoj, ekonomskoj, javnoj).

6. Berza knjiga i časopisa: ima za cilj da omogući laksí pregled knjižnih fondova ženskih nevladinih organizacija i jednostavniji pristup potreboj literaturi. Takođe, urednice u ovoj rubrici pozivaju sve ženske grupe na saradnju u formiranju kataloga.

7. Nova izdanja: obuhvata prikaze feminističke literature (časopisa, knjiga, eseja).

8. Iz sveta: predstavlja najavu međunarodnih, interdisciplinarnih feminističkih konferencijsko jeće se održati u različitim zemljama na neke od sledećih tema: telesni integritet, rod i moralna subjektivnost, seksualno nasilje...

9. Adrese fondacija/Kontakt adrese: adresar aktuelnih ženskih fondacija/grupa kako u zemlji, tako i u inostranstvu.

10. Virtuelni prostor: pruža informacije o sajtovima elektronskih publikacija koje čitateljkama omogućavaju da se informišu o različitim temama koje se odnose na jačanje ženske autonomije, žensko zdravlje i sl.

11. Anketa: rubrika zastupljena u broju 6 (novembar/decembar 2000) u kojoj su predstavljeni odgovori žena na postavljena pitanja: *Ko je po vama, žena godine, žena veka, žena milenijuma; šta su po vama najznačajniji uspesi ženskih grupa u poslednjih deset godina i šta očekujete u narednoj godini?*

12. Evaluacija: rubrika pruža mogućnost čitateljkama da ocene bilten *Novosti sa ženske scene* i daju predloge za njegovo poboljšanje i unapređivanje; evaluacioni listovi su dati u brojevima 6 (novembar/decembar 2000), 9 (maj/jun 2001), 12 (novembar/decembar 2001) i 15 (maj/jun 2002).

Slobodanka Peković piše: "Ženski časopisi jesu pokazatelj kulturnog i naučnog napretka, ogledalo epohe, jer u njima se jasnije nego u 'velikim' i 'najvažnijim', sagledava odnos prema drugome i prema različitom, prema manjini, zapostavljenima i, naročito, oni su pokazatelj demokratizacije tradicionalnih shvatanja o ulozi žene u društvu, ali i ekonomskog stanja, političkih i ideoloških stavova, odnosa prema evropskom i nacionalnom uticaju" (2004: 131). U tom svetlu, bilten *Novosti sa ženske scene* zauzima relevantnu poziciju u više društveno-humanističkih polja. Redovno izlaženje i čvrst koncept čine ga nezaobilaznom publikacijom u istoriji ženske štampe. U nastavku sledi tabelarni prikaz bibliografija svih brojeva biltena *Novosti sa ženske scene*.

Tabela 1. *Novosti sa ženske scene, br. 1(januar/februar, 2000), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice Ažin-a	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	2
2.		Beograd-Autonomni ženski centar protiv seksualnog nasilja: <i>Otvoren sajt nezavisnih ženskih grupa</i>	Iz zemlje i susedstva	3
3.		Beograd-Asocijacija za žensku inicijativu: <i>Seminar "Ženske mreže-ženskog pokreta"</i>	Iz zemlje i susedstva	4
4.		Beograd-Dečiji romski centar: <i>Osnovan "Dečiji romski centar"</i>	Iz zemlje i susedstva	4
5.		Novi Sad-VideoMedeja: <i>VideoMedeja četvrti put</i>	Iz zemlje i susedstva	5
6.		Subotica/Beograd-Ženske studije i stvaralaštvo/Ženski centar za akciju: <i>Ostvariti budućnost</i>	Iz zemlje i susedstva	6
7.		Velika Plana-Žene u akciji: <i>Formirana nova ženska grupa</i>	Iz zemlje i susedstva	7
8.		Skoplje-Organizacija na ženi na grad Skopje: <i>Za život bez nasilja</i>	Iz zemlje i susedstva	7
9.		Ljubljana-Mesto žensk: <i>"Grad žena" održan peti put</i>	Iz zemlje i susedstva	8
10.		Ženski centar i Klub za devojke, Užice	Predstavljamo vam	9
11.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	10
12.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	11
13.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	12
14.		<i>Adrese fondacija</i>	Adrese fondacija	15
15.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	16
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 2. *Novosti sa ženske scene, br. 2 (mart/april, 2000), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice AŽIN-a	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	2
2.		Palić-”Ženska politička perspektiva”: <i>Ka jačanju političke pozicije žena</i>	Iz zemlje i susedstva	3
3.		Kampanja za osmi mart: <i>Svetski marš žena 2000. u SR Jugoslaviji</i>	Iz zemlje i susedstva	5
4.		Novi Sad-”Fens teatar”: <i>Četiri žene i rat</i>	Iz zemlje i susedstva	7
5.		Novi Sad-Ženske studije i istraživanja ”Mileva Marić Ajnštajn”: <i>Žensko lice Novog Sada</i>	Iz zemlje i susedstva	9
6.		Beograd-”Iz kruga”: <i>Grupa ”Iz kruga” na internetu</i>	Iz zemlje i susedstva	10
7.		<i>Dosje: Nasilje nad ženskami</i>	Predstavljamo vam	11
8.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	13
9.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	14
10.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	15
11.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	16
12.		<i>Virtuelni prostor</i>	Virtuelni prostor	19
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 3. *Novosti sa ženske scene² (mart, 2000), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice Ažin-a	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	2
2.		<i>Proslava osmog marta 2000.</i>	Iz zemlje	3
3.		<i>Proslava osmog marta-tradicija ženskih glasova</i>	Iz zemlje	5
4.		<i>Svetски марш жена 2000: против сиромаштва и насиља према женама</i>	Iz sveta	6
5.		<i>Šta će se dešavati u svetu 8. marta 2000. godine</i>	Iz sveta	13
6.		<i>Posle 8. marta</i>	Iz sveta	14
7.		<i>Bibliografski prilog</i>	Bibliografija	16
8.		<i>Feministička teorija i aktivizam o položaju žene, nasilju prema ženama, siraomuštvu i ženskim pravima</i>	Bibliografija	21
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

² Vanredni broj posvećen manifestacijama u vezi sa osmim martom.

Tabela 4. *Novosti sa ženske scene*, br. 3 (maj/jun, 2000), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Beograd-Centar za ženske studije: <i>Centar za ženske studije završio školsku godinu</i>	Iz zemlje i susedstva	2
2.		Fond za otvoreno društvo -Makedonija, Centar za istraživanje studija roda: <i>Održan seminar kriza subjekta</i>	Iz zemlje i susedstva	3
3.		<i>Seminar o promenama društvenih dinamika</i>	Iz zemlje i susedstva	4
4.		"Ženski centar"-Užice: <i>Otvoreno savetovalište za žene obolele od raka dojke</i>	Iz zemlje i susedstva	4
5.		<i>Izložba ručnih radova iz programa podrške starima</i>	Iz zemlje i susedstva	5
6.		"Ženska grupa TOD (Udruga za istraživanje tranzicije k demokraciji-Zagreb): <i>Preveden priručnik "Žene to mogu"</i>	Iz zemlje i susedstva	6
7.		<i>Astra-akcija protiv seks trafikingu</i>	Predstavljamo vam	7
8.		Autonomni ženski centar protiv seksualnog nasilja-Info centar-Beograd: <i>Knjiga o ženskom zdravlju na veb sajtu</i>	Ukratko	10
9.		Asocijacija za žensku inicijativu-Beograd: <i>"Klupče" radi samo petkom"</i>	Ukratko	10
10.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	11
11.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	11
12.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	12
13.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	13
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 5. *Novosti sa ženske scene*, br. 4 (jul/avgust, 2000), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Beograd- "Iz kruga": Konferencija o invalidnosti i nasilju	Iz zemlje i susedstva	2
2.		Novi Sad- "Mileva Marić Ajnštajn": Dan ženskih studija	Iz zemlje i susedstva	3
3.		<i>Ukratko</i>	Ukratko	4
4.		Aktivnosti ženskih grupa u kampanji nevladinih organizacija za demokratske i fer izbore: <i>Budi aktivna, pruži glas razlike!</i>	Predstavljamo vam	5
5.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	13
6.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	14
7.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	16
8.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	17
9.		<i>Virtuelni prostor</i>	Virtuelni prostor	19
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 6. *Novosti sa ženske scene, br. 5 (septembar/oktobar, 2000), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Prijepolje-”Ženski Centar”: <i>Psihološko savetovalište za devojke</i>	Iz zemlje i susedstva	2
2.		Beograd-SOS telefon za žene i decu žrtve nasilja: <i>Obuka novih volonterki</i>	Iz zemlje i susedstva	3
3.		Ženska Infoteka; MAMA-Zagreb: Seminar ”Stvaranje informativno-dokumentacionih Centara”	Iz zemlje i susedstva	4
4.		<i>Ukratko</i>	Ukratko	5
5.		Ženski projekti Romskog informativnog centra	Predstavljamo vam	6
6.		<i>SOS telefon-Nikšić</i>	Predstavljamo vam	8
7.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	11
8.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	11
9.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	12
10.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	13
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 7. *Novosti sa ženske scene, br. 6 (novembar/decembar, 2000), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice Ažin-a	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	2
2.		Konferencija istraživanja budućnosti-Bečej: "Ekonomsko socijalni položaj žene u Srbiji: Od očekivanja do vizije"	Iz zemlje i susedstva	3
3.		<i>Predstavljena knjiga o mizoginiji</i>	Iz zemlje i susedstva	6
4.		Ženska Infoteka-Zagreb: <i>Pojmovnik ženske terminologije</i>	Iz zemlje i susedstva	7
5.		Asocijacija za žensku inicijativu-Beograd: <i>Umetnička radionica "Ž"</i>	Iz zemlje i susedstva	7
6.		Novi Sad-Društvo za zaštitu mentalnog zdravlja porodica:MILA MILA 2000-Aktivacija, osnaživanje i podrška devojkama	Predstavljamo vam	8
7.		SOS telefon i Centar za devojke-Beograd: <i>Centrič za devojke</i>	Predstavljamo vam	9
8.		Nova izdanja	Nova izdanja	10
9.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	11
10.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	12
11.		<i>Bibliografija izdanja objavljena u biltenima "Novosti sa ženske scene" u 2000. godini</i>	Izdanja	16
12.		Ocenite nas!	Evaluacija	19
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 8. *Novosti sa ženske scene*, br. 7 (januar/februar, 2001), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Beograd-Asocijacija za žensku inicijativu: <i>Nastavak "Mizoginije"</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.		Beograd-Centar za ženske studije: <i>Predavanja iz arheologije, sociologije i psihologije</i>	Iz zemlje i susedstva	4
3.		Dubrovnik-Interuniverzitetski centar: <i>Seminar o ženama i istoriji</i>	Iz zemlje i susedstva	5
4.		<i>Svetski marš žena 2000. godinu dana posle početka</i>	Predstavljamo vam	7
5.		Beograd-SOS telefon i Centar za devojke: <i>Centrić za devojke</i>	Predstavljamo vam	13
6.		<i>Ukratko</i>	Ukratko	14
7.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	14
8.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	16
9.		<i>Osnovan centar za studije roda</i>	Iz sveta	17
10.		<i>Seminari, konferencije, simpozijumi...</i>	Iz sveta	18
11.		<i>Program manifestacije "ZaMisli Drugačije"</i>	Dodatak	
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 9. *Novosti sa ženske scene, br. 8 (mart/april, 2001), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	LJ.Ć.	Budva-Seminar žene i mediji: <i>Stereotipno prikazivanje žena-ne samo na Balkanu?</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.		Kragujevac-Romski informativni centar	Iz zemlje i susedstva	4
3.		Beograd-SOS telefon i Centar za devojke: <i>Osnovana "Puella"</i>	Iz zemlje i susedstva	5
4.		Beograd-Program 202: Kreće <i>"Strah od pletenja"</i>	Iz zemlje i susedstva	6
5.		<i>Pisanje projekta korak po korak</i> (Avtori: T.Green, Yvette Castro-Green)	Ukratko	6
6.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	11
7.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	12
8.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	13
9.		<i>Časopis o feminističkoj ekonomiji</i>	Iz sveta	14
10.		<i>Konferencije...</i>	Iz sveta	15
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Štamparija: Vedes				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 10. *Novosti sa ženske scene, br. 9 (maj/jun, 2001), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Kotor-Anima/Zinec: <i>U planu Centar za ženske studije</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.	LJ.Ć.	Beograd-Gostovanja: <i>Izabel Markus i Maria Zulster u Beogradu</i>	Iz zemlje i susedstva	4
3.	LJ.Ć.	Beograd-Ženski kafe klub: <i>Prvi klub "Samo za dame"</i>	Iz zemlje i susedstva	4
4.		Beograd-Feministička 94: <i>Promocija na Trgu</i>	Iz zemlje i susedstva	5
5.		Zagreb-Centar za ženske studije: <i>Nova izdanja</i>	Iz zemlje i susedstva	5
6.		<i>Pisanje projekta korak po korak (nastavak)</i> (Avtori: T.Green, Yvette Castro-Green)	Ukratko	6
7.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	15
8.		Berza knjiga i časopisa	Berza knjiga i časopisa	16
9.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	17
10.		<i>Konferencije...</i>	Iz sveta	18
11.		<i>Ocenite nas!</i>	Evaluacija	19
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Štamparija: Vedes				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 11. *Novosti sa ženske scene, br. 10 (jul/avgust, 2001), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Surčin-Lastavica: <i>Izložba tkačke radionice</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.		Vrbas-Humanitarna grupa "Osmeh": <i>Podrška ženama</i>	Iz zemlje i susedstva	4
3.		<i>Sećanje na Nedu Božinović</i>	Iz zemlje i susedstva	5
4.		<i>Centar za ženske studije upisuje jedanaestu generaciju studentkinja/studenata</i>	Ukratko	6
5.	dr Branislava Bujšić	<i>Žene i tržišna konkurenčija</i>	Naše teme	7
6.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	11
7.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	12
8.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	12
9.		Konkurs za dodelu sredstava za prevode knjiga iz feminističke teorije (Women's issues translations publishing grants 2001)		13
10.		<i>Konferencije i seminari...</i>	Iz sveta	16
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Štamparija: Vedes				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 12. *Novosti sa ženske scene, br. 11 (septembar/oktobar, 2001), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Užice-Ženski centar: <i>Nove aktivnosti</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.		Leskovac-Ženski centar: <i>Formirana nova ženska organizacija</i>	Iz zemlje i susedstva	4
3.		Beograd-Astra: Kampanja "Otvor oči"	Iz zemlje i susedstva	4
4.		Jugoslovenski centar za prava deteta: <i>Seminari o seksualnom zlostavljanju adolescenata</i>	Iz zemlje i susedstva	5
5.		Rovinj-Lezbejski aktivistički skup: <i>Za ravnopravno državljanstvo</i>	Iz zemlje i susedstva	7
6.		Niš-Ženske organizacije: <i>Protiv zloupotrebe žena na reklamama</i>	Iz zemlje i susedstva	9
7.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	11
8.	dr Zorica Mršević	<i>Integracija ženskih aspekata u glavni politički diskurs</i>	Naša tema	12
9.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	16
10.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	17
11.		<i>Konkurs za strip na temu "Ženska prava su ljudska prava"</i>	Konkursi	18
12.		<i>Konkurs za prozu i poeziju</i>	Konkursi	19
13.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	19
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AZIN-a				
Štamparija: Vedes				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 13. *Novosti sa ženske scene*, br. 12 (novembar/decembar, 2001),
Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Zagreb-Ženska infoteka: <i>Seminar "Jačanje informativnih i dokumentacionih centara"</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.		Beograd-Indok-Ažin: <i>Okrugli sto o zaštiti dece bez roditeljskog staranja</i>	Iz zemlje i susedstva	4
3.		Novi Sad-Skop o Juditi Šalgo: <i>Putovanje u nultu zemlju: skice za portrete Judite Šalgo</i>	Iz zemlje i susedstva	6
4.		Beograd-Autonomni ženski centar: <i>Ema Goldman u novoj ediciji "Rozae"</i>	Iz zemlje i susedstva	7
5.		Skoplje-Istraživački centar za studije roda: <i>Prvi broj časopisa "Identiteti"</i>	Iz zemlje i susedstva	7
6.		Beograd-Astra: <i>Knjiga o prostituciji i sex-trafficing-u</i>	Iz zemlje i susedstva	8
7.		<i>Ukratko</i>	Ukratko	8
8.	dr Zorka Vujatović-Zakić	<i>I deo: Primedbe na predlog zakona o radu</i> <i>II deo: Grupa za ekonomsko osnaživanje žena AŽIN-a</i>	Naša tema	9
9.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	18
10.		<i>Bibliografija izdanja objavljena u biltenima "Novosti sa ženske scene" u 2001. godini</i>	Izdanja	18
11.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	20
12.		<i>Konferencija o tehnološkim znanjima i kongres "Ženski svetovi" u Kampali</i>	Iz sveta	21
13.		<i>Ženska strana interneta</i>	Ženska strana interneta	23
14.		<i>Ocenite nas!</i>	Evaluacija	23
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Štamparija: Standard 2				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 14. *Novosti sa ženske scene, br. 13 (januar/februar, 2002), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Užice-Ženski centar: <i>Obuka za buduća savetovališta</i>	Iz zemlje i susedstva	3
2.		Beograd-Ženski medijski centar: <i>Nova ženska NVO</i>	Iz zemlje i susedstva	3
3.		Novi Sad-Ženski Centar: <i>Pravnim putem do ravnopravnosti</i>	Iz zemlje i susedstva	4
4.		Beograd-Centar za ženske studije: <i>Proslava desetogodišnjice rada</i>	Iz zemlje i susedstva	4
5.		Novi Sad-Proslava 8. marta: <i>Učinimo vidljivim ženske potencijale u nevladinom sektoru</i>	Iz zemlje i susedstva	5
6.		<i>Nove aktivnosti radne grupe za jednakost polova pakta za stabilnost</i>	Iz zemlje i susedstva	6
7.		<i>Ukratko</i>	Ukratko	7
8.	ekspertska grupa AŽIN-a	<i>Zdravstvo u tranziciji: kako ćemo se lečiti?</i>	Naše teme	8
9.	prof. dr Marijana Pajvančić	<i>Napomene o jednoj mogućnosti uspostavljanja institucionalnih mehanizama za rodnu jednakost</i>	Naše teme	11
10.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	20
11.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	21
12.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	21
13.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	22
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Štamparija: Standard 2				
Tiraž: 500 primeraka				

Tabela 15. *Novosti sa ženske scene, br. 15 (maj/jun, 2002), Beograd*

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.		Novi Sad: <i>Mreža ženskih organizacija u Vojvodini</i>	Iz zemlje i regiona	3
2.		<i>Drugi IIAV trening za regionalne infocentre</i>	Iz zemlje i regiona	4
3.	Marina Blagojević	<i>Femisfera u Poreču: jedan analitičko-emotivni pogled</i>	Naše teme	5
4.	Dubravka Đurić	<i>Aktivistkinje prelaze granice</i>	Naše teme	7
5.	Jelka Kljajić-Imširović	<i>Mapa moćnih žena u Srbiji 2001: žene u lokalnim organima vlasti: Beograd, Novi Sad, Niš (analitički prikaz anketnog istraživanja)</i>	Naše teme	8
6.		<i>Berza knjiga i časopisa</i>	Berza knjiga i časopisa	16
7.		<i>Ukratko</i>	Ukratko	17
8.		<i>Nova izdanja</i>	Nova izdanja	17
9.		<i>Kontakt adrese</i>	Kontakt adrese	18
10.		Najava konferencije		18
11.		<i>Ocenite nas!</i>	Evaluacija	19
Urednice: Sonja Drljević, Biljana Dojčinović-Nešić, Milica Minić i ostale članice AŽIN-a				
Štamparija: Standard 2				
Tiraž: 500 primeraka				

"Ž"

Udruživanje redakcija biltena Indok Centra iz Asocijacije za žensku inicijativu (*Ažin*) i biltena grupe za ekonomsko osnaživanje žena (*Žene na delu*) 2002. godine, rezultiralo je nastankom novog biltena simboličnog naziva – Ž. Saradnja je trajala do poslednjeg dvobroja u 2003. godini (8/9) kada Informativno-dokumentacioni centar iz Asocijacije za žensku inicijativu (*Indok Ažin*) izlazi iz redakcije Ž-a. *Žene na delu* nastavljaju da objavljuju ovaj bilten.

Urednice biltena Ž činile su članice grupe *Žene na delu*: Gordana, Diana (izostavljena je iz uredničkog tima u brojevima 13 i 16), Milića, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija (članica uredništva od 3. broja; izostavljena iz uredničkog tima u brojevima 13 i 16) i članice *Indok* tima: Biljana, Klara, Violeta, Dragica, Bojana, Maja, Tanja (članica uredništva od 3. broja), Vajka (članica uredništva od 3. broja), što je bilo jasno naznačeno u svakom broju. One se nisu potpisivale punim imenom i prezimenom, već su navodile samo imena, a od dvobroja 8/9 (2003) urednice biltena Ž ostaju samo članice grupe za ekonomsko osnaživanje žena: *Žene na delu*.

Finansijska podrška novom biltenu bila je švedska feministička organizacija *Kvinna Till Kvinna*, na šta su članice tima grupe *Žene na delu* jasno ukazivale u svakom broju. Biltén/časopis Ž štampan je u štampariji *Galaktika – svemirska krstarica* koja je nastala zahvaljujući zajedničkoj inicijativi izdavačke kuće *Feministička 94* i grupe *Žene na delu*. Ta štamparija je htela da ima kapacitet da radi sve – od dizajna i pripreme do štampanja finalnog materijala, kao i da istovremeno promoviše štamparski zanat kao mogućnost za žene. Takođe, udružene organizacije su u osnivanju štamparije videle obezbeđivanje svoje ekonomske sigurnosti. Od dvobroja 6/7 (2003) štampanje preuzima štamparija *Lavalu*.

Namera biltena Ž, koji je kontinuirano izlazio u periodu od 2002. do 2005. godine, bila je promovisanje uloge žena u ekonomiji, politici, kulturi, ostvarivanje njihove međusobne saradnje, kao i direktna podrška ženskim ekonomskim inicijativama kako bi se podstaklo formiranje ženskih ekonomskih mreža. Među ciljevima biltena bilo je i olakšavanje ženama da pronađu posao, ali i promovisanje ženskog rada i umeća. Vrednost biltena ogleda se i u činjenici da se zalagao za odgovorniji odnos žena prema sopstvenom zdravlju, pružao razne informacije i iskustva, te podsticao žensku solidarnost u svim sferama. Iz tog razloga, pojedini brojevi su bili tematski koncipirani: *Žene i tehnologija* (br. 13 (2004)), *Žene i zdravlje* (br. 14 (2004)), *Žene i umrežavanje* (br. 15 (2004)), *Krediti* (br. 16 (2005)).

Kao i bilten *Novosti sa ženske scene*, i Ž je bio prvenstveno namenjen ženskoj čitalačkoj publici, što se naglašava već u *Uvodniku* prvog dvobroja. Budući da je Ž bio multidisciplinarni bilten, treba istaći da je imao stalnu rubrikaciju:

1. Uvodnik: nalazi se na početku svakog broja, pre sadržaja; pišu ga urednice koje se svojim čitateljkama obraćaju uvek sa *Drage prijateljice...*; u rubrici *Uvodnik* urednice nagoveštavaju o čemu će se čitateljke informisati u novom broju, pozivaju čitateljke da svojim prilozima učestvuju u sadržaju časopisa, kao i da redakciji šalju sugestije i primedbe u cilju poboljšanja kvaliteta biltena.

2. Inicijative: obuhvata ideje i preporuke za osnaživanje uloge žena u različitim sferama života (porodičnoj, profesionalnoj, ekonomskoj, javnoj) i zalaže se za princip kooperativnog udruživanja žena.

3. U fokusu: pruža informacije o ženskim pitanjima koja su se često zaobilazila u medijima, aktivnostima žena u borbi za ravнопravnost i sl.

4. Feminokultura: obuhvata prikaze feminističke literature (časopisa, knjiga, eseja) i vesti koje se odnose na uspehe književnica (*Nobelova nagrada za književnost feministkinji* i sl.).

5. Oglasni: rubrika promoviše ženski rad i umeća iz različitih oblasti, brojne kurseve u cilju usavršavanja žena i reklame velikih i malih preduzeća širom Srbije; oglasi su pregledno grupisani u sledeće kategorije: *Obrazovanje, podučavanje, kursevi; Zaposlenja; Zdravstvo; Veterina; Kućni ljubimci; Nekretnine; Građevina; Nameštaj i enterijer; Pravne usluge; Modne usluge; Kozmetičke usluge; Fitnes; Pokloni; Hrana; Hobi i zabava; Servisi; Trgovina; Ženske grupe*. Ukupan prosečan broj oglasa po broju je 130.

6. Kolumna: kolumnistkinje, s neskrivenom ironijom i satirom, iznose svoje stavove o značajnim dešavanjima u društvu, lične doživljaje i sl. Ova rubrika izostaje samo u 3. broju, a autorke su: Jasmina Tešanović (od 1. do 10. broja), Svenka Savić (broj 11) i Aleksandra Galonja (od 12. do 17. broja).

7. In memoriam: zastupljena je samo u broju 3 i posvećena Žarani Papić.

8. Intervju: rubrika koja promoviše neafirmisane žene, uspešne u poslovima kojima se bave (osnivačice preduzeća, direktorke, profesorke, autorke knjiga koje se bave ženskim pitanjem...).

9. Žensko zdravlje/Zdravlje: ukazuje na neke od najčešćih zdravstvenih problema kojima su žene izložene i nudi brojne savete za njihovo savladavanje, uz neprestano podsećanje da je prevencija ključna u borbi za žensko zdravlje.

10. Kafanica, sudnica, ludnica: rubrika se javlja od 6. broja; uređuje je Marijana Savić; nudi recepte za razne specijalitete i daje sugestije za kafane/restorane koje treba posetiti.

11. Novosti: pruža informacije o organizovanim seminarima, tribinama, konferencijama koje se odnose na jačanje ženske autonomije, projektima za podršku ženskog preduzetništva, nevladinim organizacijama koje se bore protiv trgovine i nasilja nad ženama i decom i sl.

12. Bibliografija: rubrika zastupljena samo u dvobroju 4/5 (2003); pruža popis domaćih i prevedenih izdanja u 2001. i 2002. godini (studija, zbornika, ženskih istorija, poezije i proze, dnevnika, autobiografija, priručnika, časopisa, biltena, izveštaja, kalendar, adresara) koja se odnose na brojna feministička pitanja.

13. Evaluacija: rubrika pruža mogućnost čitateljkama da ocene bilten Ž i daju predloge za njegovo poboljšanje i unapređivanje; evaluacioni listovi su dati u dvobroju 6/7 (2003) i broju 13 (2004).

14. Ženske grupe: adresar aktuelnih ženskih grupa sa sedištem u Beogradu.

U prvim brojevima biltena Ž pojedine autorke tekstova nisu potpisivale svoje rade punim imenom i prezimenom već samo inicijalima, ali se njihov identitet može naslutiti s obzirom da su urednice bile te koje su priredivale tekstove za navedeni časopis. Pojedini članci su ostali bez navoda o autorstvu. U nastavku sledi tabelarni prikaz bibliografija svih brojeva časopisa Ž.

Tabela 16. Ž, br. 1/2 (2002), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice grupa Ažin i Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.		Ažin		3
3.		Žene na delu		9
4.	Aleksandra Petrović Graonić	<i>Ekonomski ravnopravne</i>	Inicijative	14
5.		<i>Za Nas, ZaDruge! (Ažin)</i>	Inicijative	17
6.		<i>Novosadski Dokumentaciono-Informativni centar (Dlcens)</i>	Inicijative	19
7.		<i>Kazna za neprimerenu radoznalost</i>	Inicijative	20
8.	Ljiljana Gaković	<i>Ženski medijski centar</i>	Inicijative	22
9.	K.J.	<i>Nejednake u tržišnoj utakmici</i>	U fokusu	23
10.	Dr Marina Blagojević	<i>Rod i tranzicija: Tranzicija roda?</i>	U fokusu	25
11.	Tatjana Đurić Kuzmanović	<i>Rodne nejednakosti u Srbiji tokom devedesetih godina i ženske razvojne perspektive</i>	U fokusu	33
12.	B.D.	<i>Frančeska Kaminoli "Na Bajram"</i>	Feminokultura	36
13.	B.D.	<i>Drusila Kornel "U srcu slobode"</i>	Feminokultura	36
14.	B.D.	<i>Svetlana Slapšak "Ženske ikone XX veka"</i>	Feminokultura	38
15.		<i>Mira Sofronijević "Katarina Milovuk"</i>	Feminokultura	39
16.	Sanja Krsmanović Tasić	<i>Pozorišne predstave koje preporučujemo</i>	Feminokultura	42
17.		<i>Oglas</i>	Oglas	46
18.	Jasmina Tešanović	<i>Hana Arent u Beogradu</i>	Kolumna	66
19.	Stanislava Otašević	<i>Zločudna oboljenja dojke</i>	Zdravlje	71
20.		Dunja (<i>Cydonia oblonga Mill</i>)	Zdravlje	74
21.	B.D. i K.J.	<i>Novosti</i>	Novosti	75
22.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	84
Urednice: Newsletter tim: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence INDOK tim: Biljana, Klara, Violeta, Dragica, Bojana, Maja				
Dizajn i grafička obrada: Tasha Štamparija: Galaktika-svemirska krstarica				
Tiraž: 8000 primeraka				

Tabela 17. Ž, br. 3 (2002), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice grupa Ažin i Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.	Majda Sikošek	<i>Rad u kući (Home Based Work)</i>	Inicijative	3
3.		<i>Kraj terenske faze</i>	Inicijative	4
4.	Dr Marina Blagojević	<i>Rod i tranzicija: Tranzicija roda? (nastavak iz prošlog broja)</i>	U fokusu	5
5.	Tatjana Đurić Kuzmanović	<i>Rodne nejednakosti u Srbiji tokom devedesetih godina i ženske razvojne perspektive (nastavak iz prošlog broja)</i>	U fokusu	12
6.	B.D.	<i>Zaštita dece bez roditeljskog staranja (zbornik)</i>	Feminokultura	15
7.	B.D.	<i>Ekonomski ravnopravne (zbornik)</i>	Feminokultura	15
8.	B.D.	<i>Zajedno do rešenja (zbornik)</i>	Feminokultura	16
9.	B.D.	<i>O rađanju (priručnik)</i>	Feminokultura	16
10.	Gordana Stojanović	<i>Eržebet Berček "Ester" (roman)</i>	Feminokultura	18
11.	D.V.	<i>Presarijum 9-10 (bilten)</i>	Feminokultura	18
12.	Dr Svenka Savić	<i>Domaćica</i>	Feminokultura	19
13.	Mr Ljubica Ćorović	<i>Ulice Beograda nazvane po znamenitim ženama</i>	Feminokultura	20
14.	Radmila Tonković	<i>Pola veka u vazduhu: priča o Ljudmili Jovanović</i>	Feminokultura	22
15.		<i>Oglaši</i>	Oglaši	25
16.		<i>Žarana Papić (1949-2002)</i>	In memoriam	47
17.	Jasmina Tešanović	<i>Žarka</i>	In memoriam	48
18.	Stanislava Otašević	<i>Lečenje zločudnih tumora dojke (nastavak iz prošlog broja)</i>	Zdravlje	50
19.	Zorica V.	<i>Gavez (Symphytum officinale)</i>	Zdravlje	52
20.	K.J. i B.D.	<i>Novosti</i>	Novosti	53
21.		<i>Iz sveta</i>	Iz sveta	57
22.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	58
Urednice: ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija INDOK: Biljana, Klara, Violeta, Dragica, Bojana, Maja, Tanja, Vajka				
Dizajn i grafička obrada: Klara i Violeta				
Stamparija: Galaktika-svemirska krstarica				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 18. Ž, br. 4/5 (2003), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice grupa Ažin i Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.		<i>Regionalna Inicijativa za osnaživanje žena-IREX</i>	Inicijative	3
3.		<i>Projekat "Žene sa Kosova"</i>	Inicijative	6
4.		<i>Kolo srpskih sestara Zubin Potok</i>	Inicijative	7
5.		<i>Rod u tranziciji: o izveštaju Svetske banke (Gender in Transition)</i>	U fokusu	10
6.	Tatjana Đurić Kuzmanović	<i>Rodne nejednakosti u Srbiji tokom devedesetih godina i ženske razvojne perspektive (III nastavak)</i>	U fokusu	14
7.		<i>Iz istorije 8. marta</i>	Feminokultura	19
8.	B.D.	<i>In memoriam Žarana Papić (1949-2002), Centar za ženske studije 2002.</i>	Feminokultura	21
9.		"Ženske studije", časopis za feminističku teoriju 14/15, 2002.	Feminokultura	21
10.		"Genero", časopis za feminističku teoriju, br. 1	Feminokultura	21
11.		<i>Žene u Srbiji: Da li smo diskriminisane?</i>	Feminokultura	22
12.	B.D.	"Talking Feminist Institutions", Eniko Magyari-Vincze	Feminokultura	23
13.		<i>Oglas</i>	Oglas	24
14.	Stanislava Otašević	<i>Malo-pomalo...</i>	Intervju	48
15.	Jasmina Tešanović	<i>Firenca, 9. novembar 2002.</i>	Kolumna	50
16.	Stanislava Otašević	<i>Polno prenosive infekcije</i>	Žensko zdravlje	53
17.		Zova (Sambulis nigra)	Žensko zdravlje	58
18.	K.J.	<i>Novosti</i>	Novosti	59
19.		<i>Bibliografija Gender i srodnih domaćih izdanja u 2001. i 2002.</i>	Bibliografija	71
20.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	76
Urednice: ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija INDOK: Biljana, Klara, Violeta, Dragica, Bojana, Maja, Vajka				
Dizajn i grafička obrada: Neda Štamparija: Galaktika-svemirska krstarica				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 19. Ž, br. 6/7 (2003), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Članice grupa Žene na delu i Ažin	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.		Požeška akcija žena-PAŽ	Inicijative	3
3.	M.S.	<i>Mreža ženskih nevladinih organizacija Severnog Kosova i enklaava "Zora"</i>	Inicijative	4
4.		<i>Strategija za smanjenje siromaštva</i>	Inicijative	5
5.		Ekonomski ravnopravne	Inicijative	11
6.		<i>Ekonomsko osnaživanje devojaka</i>	Inicijative	15
7.		<i>Drugi pogled na marginalizovane grupe</i>	Inicijative	18
8.	Dr Ljubica Rajković	<i>Porodica i položaj žene u ruralnoj Srbiji (1. deo)</i>	U fokusu	21
9.	B.D.	<i>Tatjana Đurić Kuzmanović "Rodnost i razvoj u Srbiji: Od dirigovanog nerazvoja do tranzicije"</i>	Feminokultura	29
10.	B.D.	<i>Dubravka Đurić "Jezik, poezija, postmodernizam: Jezička poezija u kontekstu moderne i postmoderne američke poezije"</i>	Feminokultura	30
11.		<i>Bosa Janjušević, Milica Gudović, Milica Minić, Sunčica Vučaj "Ekonomsko osnaživanje za devojke"</i>	Feminokultura	31
12.		<i>Nove publikacije</i>	Feminokultura	32
13.		<i>Oglasni</i>	Oglasni	34
14.	Ksenija Jovović	<i>Cvijetina "Pergola"</i>	Intervju	58
15.	Jasmina Tešanović	<i>Moje drugarice</i>	Kolumna	60
16.	Dr Helen Bekvert Holms	<i>Prevencija neplodnosti</i>	Zdravlje	62
17.		<i>Kupina (Rubus fruticosus)</i>	Zdravlje	64
18.	Marijana Savić	"Proleće"	Kafanica, sudnica, ludnica	66
19.	Ksenija Jovović	<i>Novosti</i>	Novosti	67
20.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	77
21.		<i>Evaluacija</i>	Evaluacija	79
Urednice: ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija INDOK: Biljana, Klara, Violeta, Dragica, Bojana, Maja, Vajka, Tanja				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Štamparija: L v l				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 20. Ž, br. 8/9 (2003), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.		<i>Zašto ih nema među nama?</i>	Inicijative	5
3.	Autonomni ženski centar	<i>16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama</i>	Inicijative	6
4.		<i>Inicijativa protiv mizoginije u medijima</i>	Inicijative	9
5.	Sonja D. i Slavica S.	<i>Drug-ca devojke</i>	Inicijative	12
6.		<i>Ženskom poslu nikad kraja</i>	U fokusu	15
7.	Slavica Stojanović	<i>Kristina de Pizan "Grad žena"</i>	Feminokultura	36
8.		<i>"Trošiti i potrošiti" (uvod u temat Jelisavete Blagojević)</i>	Feminokultura	38
9.		<i>Mi volimo osobe, a ne polove</i>	Feminokultura	40
10.		<i>Nove publikacije</i>	Feminokultura	41
11.		<i>Oglas</i>	Oglas	42
12.	K.J.	<i>Kišobrandžika</i>	Intervju	65
13.	Jasmina Tešanović	<i>Drug-ca devojke</i>	Kolumna	67
14.	Teis R. Forbes	<i>Vegetarijanska ishrana i trudnoća</i>	Zdravlje	70
15.	Zorica V.	<i>Vodopija (Cichorium intybus)</i>	Zdravlje	72
16.	Marijana Savić	<i>Biftek</i>	Kafanica, sudnica, ludnica	74
17.		<i>Novosti</i>	Novosti	75
18.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	79
Urednice:				
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Tanja				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 21. Ž, br. 10 (2004), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.		<i>Inicijativa koja ima leđa i težinu</i>	U fokusu	3
3.		<i>Akcije</i>	U fokusu	5
4.		<i>Zrno poštovanja</i>	U fokusu	8
5.		<i>Zakon</i>	U fokusu	10
6.	Teodora Vlahović, Ildiko Erdei	<i>Reagovanja</i>	U fokusu	12
7.	Marina Blagojević	<i>Mizoginija</i>	U fokusu	16
8.	Biljana Stanković-Act women	<i>IV internacionalni skup i festival ženskih pozorišta- "Korenji u tranzitu"</i>	Feminokultura	20
9.		<i>Nove publikacije</i>	Feminokultura	23
10.		Oglasi	Oglasi	24
11.	Ksenija Jovović	<i>Žena sa misijom</i>	Intervju	48
12.	Jasmina Tešanović	<i>Posle izbora</i>	Kolumna	51
13.	Mišel Odent	<i>Porodaj u vodi</i>	Žensko zdravlje	53
14.	Zorica V.	<i>Jagorčevina (Primula veris)</i>	Žensko zdravlje	56
15.	Marijana Savić	<i>Hleb</i>	Kafanica, sudnica, ludnica	58
16.	Ksenija Jovović	<i>Novosti</i>	Novosti	59
17.		Ženske grupe	Ženske grupe	72
Urednice:				
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Saška				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 22. Ž, br. 11 (2004), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.		<i>Žensko ljudsko pravo na obrazovanje</i>	U fokusu	3
3.		<i>Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije prema ženama</i>	U fokusu	5
4.		<i>Obrazovanje žena u Srbiji u XIX veku</i>	U fokusu	6
5.		<i>Centar za ženske studije</i>	U fokusu	10
6.	Svenka Savić	<i>Ženske studije i istraživanja, Novi Sad</i>	U fokusu	16
7.		Ažinova škola poezije i proze	Feminokultura	19
8.	Emilija Andrejević	<i>Devojke u stripu</i>	Feminokultura	20
9.		" <i>Profil i profit-žene i mali biznis</i> "(pričaz knjige prof. dr Mirjane Radović)	Feminokultura	22
10.		" <i>Umetnost i rod</i> "	Feminokultura	24
11.		<i>Zanimljivi sajtovi</i>	Feminokultura	25
12.		<i>Oglas</i>	Oglas	26
13.		<i>Mnogo posla do promena</i>	Intervju	50
14.	Svenka Savić	<i>Knjiga</i>	Kolumna	54
15.	Dr Xenis M. Mors	<i>Modeli dojenja</i>	Žensko zdravlje	56
16.	Zorica V.	<i>Jagoda (Fragaria vesca)</i>	Žensko zdravlje	58
17.	Marijana Savić	" <i>Banjalučanka</i> "	Kafanica, sudnica, ludnica	60
18.		<i>Novosti</i>	Novosti	61
19.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	68
Urednice:				
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Saška				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 23. Ž, br. 12 (jul, 2004), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorkе	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.	Bosa Janjušević	<i>Žensko zadrugarstvo</i>	U fokusu	3
3.	Rada Gujančić, Perka Pislevska	<i>Kako osnovati zadrugu?</i>	U fokusu	6
4.	Majda Sikošek	<i>Rad u kući</i>	U fokusu	8
5.	Sanja Miloradović	<i>Catering servis "Lastavica"</i>	U fokusu	11
6.	Milica i Andreja-Žene na delu	<i>Kreditne linije za mala i srednja preduzeća</i>	U fokusu	13
7.	prof. dr Kosta Savić	<i>Jedna izuzetna monografija</i>	Feminokultura	15
8.	Dubravka Đurić	<i>U jednom životu</i>	Feminokultura	17
9.	Snežana Žabić	<i>Vodotoranj tone</i>	Feminokultura	18
10.	Adriana Zaharijević	<i>Feminizam i postmoderna</i>	Feminokultura	19
11.		<i>Oglas</i>	Oglas	20
12.	Aleksandra Galonja	<i>Od nejednakosti ka siromaštvu</i>	Intervju	44
13.	Aleksandra Galonja	<i>Crtice (zvezdice) iz političkog (su) života ili "Srbija je velika tajna"</i>	Kolumna	47
14.	Stanislava Otašević	<i>Značaj stresa za zdravlje žena</i>	Žensko zdravlje	49
15.	Zorica V.	<i>Andelika (Angelica Archangelica)</i>	Žensko zdravlje	51
16.	Marijana Savić	<i>Krompirići</i>	Kafanica, sudnica, ludnica	53
17.		<i>Novosti</i>	Novosti	54
18.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	64
Urednice:				
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Saška				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 24. Ž, br. 13 (oktobar, 2004), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.	Maja Založnik	<i>Kompjuter je oružje – Žene, demolirajmo ga!</i>	U fokusu	3
3.	Nancy Hafkin, Nancy Taggart	<i>Žene i nove tehnologije</i>	U fokusu	6
4.	Žoel Palimieri	<i>Slobodni koncept: budućnost roda</i>	U fokusu	11
5.		<i>Kako da uspešno započnete on-line biznis</i>	U fokusu	15
6.		<i>Rečnik pojmoveva</i>	U fokusu	19
7.	Marina Gržinić	<i>Budućnost kompjuterske umetnosti</i>	Feminokultura	21
8.	Dubravka Đurić	<i>Natalija Marković "Membrana ogledala"</i>	Feminokultura	23
9.		<i>Nove knjige u izdavanju DEVA</i>	Feminokultura	24
10.		<i>Knjiga Užičke ženske podružine u periodu od 1878. do 1941. godine</i>	Feminokultura	25
11.		<i>Oglasni</i>	Oglasni	26
12.		<i>Ne želim da budem sama u 21. veku</i>	Intervju	50
13.	Aleksandra Galonja	<i>Mi stojimo postojano</i>	Kolumna	54
14.		<i>Nova inicijativa u okviru Asocijacije za žensku inicijativu</i>	Zdravlje	55
15.		<i>Aloja (Aloe Arborescens Mill)</i>	Zdravlje	57
16.	Marijana Savić	<i>U Vrnjačku Banju na ručak</i>	Kafanica, sudnica, ludnica	59
17.		Novosti	Novosti	54
18.		<i>Evaluacija</i>	Evaluacija	63
19.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	64
Urednice: ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence				
Dizajn i grafička obrada: Neda Lektura i korektura: Saška Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 25. Ž, br. 14 (oktobar, 2004), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.	Stanislava Otašević	<i>Zašto žensko zdravlje?</i>	U fokusu	3
3.	Žene u crnom	<i>Šta su reproduktivna prava</i>	U fokusu	7
4.	Tamara Belenzada	<i>O abortusu</i>	U fokusu	12
5.		<i>Oktobar – mesec posvećen karcinomu dojke</i>	U fokusu	14
6.	dr Danica Vidić	<i>Anorexia nervosa</i>	U fokusu	16
7.	Mreža NVO PVO	<i>Reci "ne" zagađenju</i>	U fokusu	19
8.	Dubravka Đurić	<i>Diskurzivna tela poezije</i>	Feminokultura	22
9.		<i>Nobelova nagrada za književnost feministkinji</i>	Feminokultura	23
10.		<i>Nobelova nagrada za ekologiju</i>	Feminokultura	23
11.		<i>Oglasni</i>	Oglasni	24
12.	Aleksandra Galonja	<i>Naše zdravlje-zdravlje planete</i>	Intervju	48
13.	Aleksandra Galonja	<i>O svesti</i>	Kolumna	51
14.		<i>Breza (Betulaceae)</i>	Zdravlje	52
15.	Marijana Savić	<i>Ko se boji zime još</i>	Kafanica, sudnica, ludnica	54
16.		<i>Novi sajtovi</i>	Novosti	55
17.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	56

Urednice:
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija
Dizajn i grafička obrada: Neda
Lektura i korektura: Saška
Štamparija: Lavalu
Tiraž: 5000 primeraka

Tabela 26. Ž, br. 15 (decembar, 2004), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.	Milica i Sonja	<i>Ženski pokret: ženska mreža</i>	U fokusu	3
3.	Dušica Popadić, direktorka Centra	<i>Mreža poverenja: projekat Incest Trauma Centra-Beograd</i>	U fokusu	5
4.	Žene u crnom	<i>Međunarodna mreža ženske solidarnosti protiv rata</i>	U fokusu	8
5.	Helen Varley Jamieson	"Magdalena"	U fokusu	11
6.	Milica	<i>WITT-Regionalna ženska inicijativa za promociju ICT</i>	U fokusu	12
7.		<i>Ženski ritam grada: Novosadska ženska mreža</i>	U fokusu	14
8.	Branislava Bujisić	<i>Ekonomija</i>	U fokusu	15
9.	Dubravka Đurić	<i>Ana Seferović "Duboki kontinent"</i>	Feminokultura	20
10.	Jasmina Tešanović	<i>Jasmina Tešanović "Matrimonium"</i>	Feminokultura	21
11.	Jasmina Tešanović	<i>Balkan ne postoji</i>	Feminokultura	22
12.		<i>Posebno izdanje "Žene i mediji"</i>	Feminokultura	23
13.		<i>Oglas</i>	Oglas	24
14.		<i>Ženski pokret - ženska mreža</i>	Intervju	48
15.	Aleksandra Galonja	<i>O javnosti</i>	Kolumna	52
16.	Inicijativa "Žene i zdravlje"	<i>Grip</i>	Zdravlje	53
17.		<i>Lincura (Gentiana lutea)</i>	Zdravlje	55
18.	Marijana Savić		Kafanica, sudnica, ludnica	57
19.		<i>Novosti</i>	Novosti	58
20.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	64
Urednice:				
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Saška				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 27. Ž, br. 16 (april, 2005), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	Uvodnik	Uvodnik	1
2.	aktivistkinje AŽIN-a	Žene i Evropska ustavna povelja	U fokusu	3
3.	mr Gordana Lazić-Rašović	Počinje kreditiranje preko Fonda za razvoj Republike Srbije	U fokusu	9
4.		Dubravka Đurić "All-over"(knjiga pesama i eseja)	Feminokultura	16
5.		Publikacije	Feminokultura	17
6.		Oglasi	Oglasi	20
7.	Nadežda Radović	Laureatkinja godišnjeg priznanja za unapređenje rodne ravnopravnosti	Intervju	44
8.	Aleksandra Galonja	O ne(do)stajanju	Kolumna	47
9.		Alternativna i komplementarna medicina – Q&A	Zdravlje	48
10.	Zorica V.	Rusomača (<i>Capsella bursa posterioris</i>)	Zdravlje	51
11.	Marijana Savić	"Malo Korzo"	Kafanica, sudnica, ludnica	53
12.		Novosti	Novosti	54
13.		Ženske grupe	Ženske grupe	60
Urednice:				
ŽND: Gordana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Saška				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

Tabela 28. Ž, br. 17 (oktobar/novembar, 2005), Beograd

BIBLIOGRAFIJA				
	Ime i prezime autorke	Naziv članka	Rubrika	Broj strane
1.	Žene na delu	<i>Uvodnik</i>	Uvodnik	1
2.	Leposava Živanović	<i>Sekcija žena u UGS "Nezavisnost"</i>	U fokusu	3
3.	prof. Ljiljana Dobrosavljević-Grujić	<i>Besplatna pravna pomoć za žene: pet godina rada SOS telefona za žene žrtve diskriminacije na radnom mestu</i>	U fokusu	6
4.		<i>Deklaracija o ugrožavanju socijalnih prava žena</i>	U fokusu	9
5.	aktivistkinje AŽIN-a	<i>Žene i Evropska ustavna povelja</i>	U fokusu	12
6.	mr Gordana Lazić-Rašović	<i>Obavezno usaglašavanje sa Zakonom o privrednim društvima</i>	U fokusu	18
7.	Silvija Džunja	<i>Anarho-sindikaliskinje</i>	U fokusu	20
8.		<i>Sanja Petkovska "Nebitno"</i>	Feminokultura	22
9.		<i>Publikacije</i>	Feminokultura	23
10.	Mirjana Dokmanović, urednica časopisa	<i>Novi elektronski časopis</i>	Feminokultura	24
11.		<i>Oglaši</i>	Oglasni	26
12.	Aleksandra Galonja	<i>Ja sam optimista</i>	Intervju	50
13.	Aleksandra Galonja		Kolumna	52
14.		<i>Alergija</i>	Zdravlje	53
15.		<i>Kim (Carvi)</i>	Zdravlje	55
16.	Marijana Savić		Kafanica, sudnica, ludnica	56
17.		<i>Novosti</i>	Novosti	57
18.		<i>Ženske grupe</i>	Ženske grupe	60
Urednice:				
ŽND: Gordana, Diana, Milica, Andrea, Zoe, Laurence, Ksenija				
Dizajn i grafička obrada: Neda				
Lektura i korektura: Saška				
Štamparija: Lavalu				
Tiraž: 5000 primeraka				

ZAKLJUČAK

Oba biltena – *Novosti sa ženske scene* i Ž – oblikovala su javni feministički diskurs i uticala na prisustvo feminističkih tema u javnoj sferi. Kao naslednik *Novosti sa ženske scene*, bilten Ž je zadržao postupak rubrikacije (sa izmenjenim i proširenim naslovima), nastavio je sa objavljivanjem anonimnih tekstova, a urednički i saradnički odbor činile su žene, s izuzetkom jednog muškarca-saradnika u broju 12 (2004).

Posmatrano sa stanovišta forme, između analiziranih biltena uočavaju se brojne razlike. Na nivou tipografije, tekstovi u *Novostima sa ženske scene* štampani su na latinici samo u prva tri broja, dok je ovo pismo dosledno korišćeno u svim brojevima Ž-a, čineći ga tako dostupnim većem broju feminističkih organizacija u bivšoj Jugoslaviji.

Sa skoro trostruko većim brojem stranica³ i desetostruko većim tiražom, bilten Ž se besplatno distribuirao preko poštanske liste koja je brojala oko 4500 adresa ženskih organizacija, institucija, medija, biblioteka i polovina tiraža distribuirala se ženama širom Srbije i Crne Gore. Kada je došlo do finansijskih problema, urednice časopisa su pozvale domaće i međunarodne nevladine organizacije, ženske ekonomske inicijative, kao i pojedinačne čitateljke, da uplate solidarnu članarinu u iznosu od 1200 dinara na godišnjem nivou, koja je predstavljala pretplatu za šest izdanja časopisa. Za razliku od Ž-a, *Novosti sa ženske scene* su se distribuirale isključivo ženskim grupama i ženskim informativnim centrima iz bivše Jugoslavije preko elektronske pošte i u štampanoj formi.

„Feminističke časopise možemo posmatrati kao važan forum feminističkih nevladinih institucija. Oni su omogućavali diskurzivno artikulisanje lokalne feminističke, odnosno ženske scene“ (ĐURIĆ, 2011: 264). Opisani biltenci predstavljaju (još) jedan arhiv znanja o životima žena u postkonfliktnom, postsocijalističkom društvu u tranziciji. Biltenci *Novosti sa ženske scene* i Ž nastupali su sa feminističkog stanovišta: spoj feminističkog aktivizma i različitih segmenata ženske kulture bio je rezultat različitih interesovanja saradnica, ali i inherentne inter – i multidisciplinarnosti ženskih i rodnih studija. Oba biltena predstavljaju važne izvore za proučavanje istorije feminizma u Jugoslaviji/Srbiji.

³ Broj stranica u *Novostima sa ženske scene* varirao je od 22 do 25, dok je prosečan broj stranica biltena Ž bio između 55 i 85.

LITERATURA

Barać, Stanislava. (2010). "Feminofilne (uređivačke) politike: *Nova Europa i Misao*". *Nova Europa 1920-1941*, zbornik radova. Urednici: dr Marko Nedić, dr Vesna Matović. Beograd: Institut za književnost i umetnost, str. 515-539.

Đurić, Dubravka. (2011). "Feministički i ženski časopisi u postjugo-slovenskim kulturama". *Pro Femina: časopis za žensku književnost i kulturu*. Urednica Svetlana Slapšak. Beograd: Radio B92, str. 263-282.

Jarić, Isidora. (2013). "The Construction of Hegemonic Female Gender Roles in Serbian/Yugoslav Women's Magazine *Bazar*". *Sociološki pregled*, god. XLVII, br. 3. Urednica Radmila Nakarada. Beograd: Srpsko sociološko društvo, str. 401-437.

Peković, Slobodanka. (2004). "Ženski časopisi u Srbiji na početku 20. veka." *Slacica tergesina*, br. 11-12. Trieste: Università degli Studi di Trieste - Scuola Superiore di Lingue Moderne per Interpreti e Traduttori, str. 123-137.

BIBLIOGRAPHIES OF THE BULLETINS "NOVOSTI SA ŽENSKE SCENE" AND "Ž"

This paper provides the bibliographies of two feminist bulletins: *Novosti sa ženske scene* and *Ž*. Both bulletins were published from the beginning of the 2000s, they were aimed at women, and highlighted many important questions: gender and work (position of women in a labour market), possibility for employment, female health, abortion, violence against women... In both bulletins traditionally established gender roles and gender relations are being examined and criticized.

Keywords: feminist press, feminist bulletin, *Novosti sa ženske scene*, *Ž*